

klokoč zpeřený

kuňka žlutobřichá

splíž - jílovitá břidlice na haldách

pelosiderit s kalcitovými žilkami

kyčelnice devítilistá

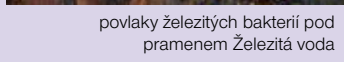
mlouk skvrnitý

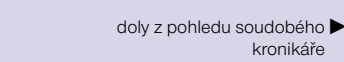
povlaky železitých bakterií pod pramenem železitá voda

zbytky rudy na haldě

povlaky železitých bakterií pod pramenem železitá voda

doly z pohledu soudobého ▶
kronikáře

Libotínské doly oplývaly tajemstvím, byly spojovány s kouzly a černokněžníky, jak vyprávějí i některé pověsti:

V Libotině, jag vitě, se kdysi kopala ruda. A tož to bylo tak. Prysli to kopat czyz haviřy. A byli taci tmavi a lide se ich bali. A jag prysli do města, tož přednima všecy utkali. Enem jakysik Jašek, co mu pravili Havrlant, z Bašty se s nima sem tam zetkal a tož ich baji pozval k sobje na besedy. Baj ym i kobzolanky navařyl. No ale, že im to tudy něpasovalo, byli malo placeni, tag odešli. Ale před tym se prysli k němu rozlučyt' a pozvali ho k sobje do Libotina, že mu cosik daju. Povodili ho po lesu sem tam a naraz jeden podvihnul křyb a pravil: 'Naber sy tej hlíny pylne kapce! Zmy chudobni, němamy ineho'. Un, aby ich něurazil, tož si toho nabral. Oni ho potem doprovodili až na kraj Libotina. Dyš prysel k Svo-bodovej lavce přes Řyku, pravil sy, že co by nosyl hlinu dom a vysypal kapce do vody. Prysel dom a roba se ho ptala, co dostal. 'Enem trochu hlíny mam toť v kapce.' Začal vyřepavat – a padalo zlato. Začal lamentovat' co to vyved a letěl k Řyce, no nic už něnašel. Voda všecko zebrała. Tož potem letěl za haviřama do Libotina, ale ti už byli tež pryč. Hledal ten křyb, ale jag ho najit', dyž je jeden jag druhy a je jich telko v lesu. No a temu místu se od tej doby pravi 'Zlate doly'.

**GEO PARK
PODBESKYDÍ**

národní geopark

- **Geopark** je turisticky přitažlivé území s vědecky významným geologickým dědictvím.
- **Geopark** není kategorií chráněného území.
- **Posláním geoparku** je chránit geologické dědictví a to zejména prostřednictvím jeho trvale udržitelného a šetrného využívání.

Informace o Geoparku Podbeskydí najdete na www.geoparkpodbeskydi.cz

Tento leták je součástí tématické skupiny *Technické památky*

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Příprava Geoparku Podbeskydí“, realizovaného Občanským sdružením Hájenka.

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce
Supported by a grant from Switzerland through the Swiss
Contribution to the enlarged European Union

Text: Klára Niedzwiedzová, Dalibor Kvita
Foto: Dalibor Kvita, SOKA Nový Jičín

**GEO PARK
PODBESKYDÍ**

Libotínské doly

Libotínské dolů

Libotínské dolů

V prostoru libotínských lesů se nachází jedny z nejrozsáhlejších pozůstatků po těžbě železné rudy na území geoparku. Dobývány zde byly čocky pelokarbonátů (pelosideritů) převážně z jílovců hradištského souvrství. Těžba zde probíhala od 17. století, přičemž vrcholu dosáhla okolo poloviny 19. století. Vytěžená ruda byla na vozech odvážena nejprve do hutí ve Frýdlantu nad Ostravicí a posléze do Vítkovic. Těžba těchto poměrně chudých rud v Podbeskydích stála za rozvojem hutního průmyslu na Ostravsku. Útlum těžby nastal po vybudování železnice do Ostravy, která usnadnila dovoz kvalitních rud ze Skandinávie. Těžba na Libotíně byla podle archivních záznamů definitivně ukončena 20. 11. 1866.

štola podle Holubovy kroniky

oberhajer měří rudu

lýkovec jedovatý

zapatice žlutuchovitá

Havířenská studánka

V době největšího rozmachu těžby pracovalo ve Štrambersku přes 300 havířů, jednalo se však převážně o cizí horníky. Místní lidé se havířině začali věnovat až později v souvislosti s postupným úpadkem domácího tkalcovství. Těžba rudy probíhala velmi rychle a intenzivně. Každý rok bylo několik šachet otevřeno a rovněž několik vytěžených zasypáno. Například v roce 1842 bylo 19 šachet otevřeno a 4 zasypány. Po této intenzivní důlní činnosti zůstalo v Libotínském lese množství hald hlušiny, odvalů, terénních zářezů a propadlých ústí šachet.

Ze zaniklých dolů na železnou rudu z pravého břehu potoka Libotínky vyvěrá trvalý a silný pramen vody. Pramen s vydatností 3,3 l/min je nazýván Havířenskou studánkou. Geologický podklad je tvořen černými jílovců hradištských vrstev. V okolním lesním porostu i v korytě potoka je možné nalézt již zmiňované pelokarbonáty, pozůstatky po těžbě železné rudy.

blatouch bahenní

hvězdnatec zubatý

hlístník hnízdák

hrachor lecha

dymnivka dutá

tesařík skvrnitý

Přestože zde před 150 lety probíhala rozsáhlá těžba rudy, jsou okolní lesní porosty velmi bohaté na ohrožené druhy rostlin a živočichů. Tato pestrost vyniká obzvláště v jarním a předjarním období, kdy kvetou významné hajní druhy rostlin. Nalezneme zde mimo jiné kyčelnici žláznatou, kyčelnici devítelistou, lýkovec jedovatý, lilii zlatohlavou či bohatou populaci mloka skvrnitého.

lilie zlatohlavá

vstavač mužský

